2

Qishloq hayoti

2018 йил — Фаол тадбиркорлик, инновацион гоялар ва технологияларни қўллаб-қувватлаш йили

O`zbekiston Respublikasi ijtimoiy-iqtisodiy gazetasi

1974-yil 1-yanvardan chiqa boshlagan | 2018-yil 1-mart, payshanba 23 (8886)-son | web sayt: www.qishloqhayoti.uz

Ўзбекистон Республикаси Президентининг
ҚАРОРИ

ВИНОЧИЛИК СОҲАСИНИ ВА АЛКОГОЛЛИ МАҲСУЛОТЛАРНИ РЕАЛИЗАЦИЯ ҚИЛИШНИ ТУБДАН ТАКОМИЛЛАШТИРИШ ЧОРА-ТАДБИРЛАРИ ТЎҒРИСИДА

Ўтган давр мобайнида хом ашё базасини яратиш ва ривожлантириш, сифатли ва рақобатбардош виночилик ва алкоголли маҳсулотларни (кейинги ўринларда алкоголли маҳсулотлар деб юритилади) реализация қилиш, экспорт салоҳиятини ошириб бориш, шунингдек, ушбу соҳага чет эл инвестицияларини жалб қилиш бўйича салмоқли ишлар амалга оширилди.

Шу билан бирга, тизимга оид бир қатор муаммолар ва камчиликлар соҳага алкоголли маҳсулотларни ишлаб чиқариш, қайта ишлаш ва сотишнинг илғор технологияларини жорий этиш, экспорт салоҳиятининг барқарор ўсишини таъминлаш, соҳани бошқаришнинг самарали тизимини яратиш имконини бермаяпти, шу жумладан:

биринчидан, узумнинг техник навлари майдонларининг кескин қисқариб кетиши, уларни етиштириш бўйича илғор усулларнинг суст жорий этилиши, узумзорлар ҳосилдорлигининг пастлиги, шунингдек, фермер хўжаликларининг етарлича манфаатдор бўлмаслиги виночилик маҳсулотларини ишлаб чиқариш ҳажмлари пасайиб кетиши ва қайта ишлаш қувватларидан самарасиз фойдаланишнинг тизимли сабабига айланди;

иккинчидан, озиқ-овқат этил спирти, пиво пишириш, ликёр-ароқ ва бошқа алкоголли маҳсулотлар ишлаб чиқарувчи корхоналарни янгилаш ва техник жиҳатдан қайта қуроллантириш бўйича қўлланаётган технологик сиёсат самарадорлигининг паст эканлиги, уларга мавжуд муаммоларни самарали ҳал этиш, шунингдек, янги ишлаб чиқариш қувватларини яратиш ва мавжудларини модернизация қилишда кўмаклашиш имконини бермаяпти;

учинчидан, алкоголли маҳсулотларни ишлаб чиқариш ҳажмларини истиқболли бошқаришнинг режали методи ишлаб чиқарувчиларга ишлаб чиқариш ҳажмини сотиш бозоридаги ишларнинг амалдаги ҳолатини ҳисобга олиб мустақил белгилаш, шунингдек, экспорт улушини ошириш ва миллий брендни хорижий бозорларга илгари суриш имконини бермаяпти;

тўртинчидан, алкоголли маҳсулотларни автоматлаштирилган назорат қилиш ва ҳисобга олиш тизимлари татбиқ этилишининг паст даражадалиги сифатсиз ва сертификатлаштирилмаган алкоголли маҳсулотлар айланмаси учун шарт-шароитлар яратмоқда;

бешинчидан, "Ўзвиносаноат-холдинг" АЖ таркибида соҳага оид бўлмаган корхона ва ташкилотларнинг мавжудлиги ортиқча молиявий харажатларга, шунингдек, уларнинг соҳадаги фаолияти самарадорлигининг камайишига олиб келмоқда;

олтинчидан, халқаро ҳамкорликнинг етарлича даражада бўлмаганлиги ишлаб чиқариш циклини такомиллаштириш учун малакали хорижий мутахассисларни жалб этиш, алкоголли маҳсулотларнинг маркетинг сиёсатини ва уларни брендлаштиришни кучайтириш, янги сотиш бозорларига олиб чиқиш имкониятларига салбий таъсир кўрсатмоқда.

Алкоголли маҳсулотларни ишлаб чиқариш ва реализация қилишни тубдан такомиллаштириш, соҳани бошқаришнинг илғор технологияларини жорий этиш, хорижий инвестицияларни жалб этиш ва корхоналарнинг экспорт салоҳиятини ошириш мақсадида, шунингдек, Ўзбекистон Республикасида Маъмурий ислоҳотлар концепциясига мувофиқ:

1. "Ўзвиносаноат-холдинг" АЖ, Ўзбекистон Республикаси Иқтисодиёт вазирлиги, Молия вазирлиги, Ташқи савдо вазирлиги ва Хусусийлаштирилган корхоналарга кўмаклашиш ва рақобатни ривожлантириш давлат қўмитасининг:

"Ўзвиносаноат-холдинг" АЖ ва унинг Тикланиш ва тараққиёт жамғармасини тегишлича "Ўзшаробсаноат" АЖ ва "Ўзшаробсаноат" АЖнинг Ривожлантириш жамғармаси деб қайта номлаш;

"Винагроимпекс" МЧЖни ўрнатилган тартибда тугатиш;

соҳага оид бўлмаган корхоналарни "Ўзшаробсаноат" АЖ таркибидан 1-иловага мувофиқ чиқариш тўғрисидаги таклифлари қабул қилинсин.

2. Белгилаб қўйилсинки:

2018 йилнинг 1 апрелидан виночилик маҳсулотлари учун яроқлилик муддатини белгилаш тўғрисидаги талаб истисно этилади ва бундай маҳсулот ишлаб чиқарувчиларга уларни сақлаш муддатини мустақил белгилаш ҳуқуқи тақдим этилади;

2018 йилнинг 1 июлидан алкоголли маҳсулотларни ишлаб чиқарувчи корхоналарга ўз виночилик маҳсулотларини туристик йўналишларида ташкил этилган заводга тегишли дегустация ҳудудларида (жойларида) чакана реализация қилиш ҳуқуқи берилади;

2019 йилнинг 1 январидан табиий винолар, виноматериаллар ва коньяк спиртини ишлаб чиқариш, шунингдек, узумни қайта ишлаш бўйича фаолиятни узумнинг мева берувчи техник навларини етиштириш бўйича 100 гектардан кам бўлмаган плантация майдонига, шунингдек, вино-коньяк маҳсулотларининг сақланиши ва етилиши учун эман бочкаларига эга корхоналар, қонунчиликда назарда тутилган бошқа талабларга риоя қилган ҳолда, амалга оширишлари мумкин;

2019 йилнинг 1 январидан ўз узумзор плантацияларининг хом ашёсидан ишлаб чиқарилган табиий узум виноларини қишлоқ хўжалиги маҳсулоти тоифасига киритган ҳолда, ишлаб чиқариш бўйича фаолиятни лицензиялаш бекор қилинади;

(Давоми 2-саҳифада)

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИ ХОРИЖИЙ ДАВЛАТЛАР ЭЛЧИЛАРИНИНГ ИШОНЧ ЁРЛИҚЛАРИНИ ҚАБУЛ ҚИЛДИ

Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёев 28 февраль куни Покистон Ислом Республикаси, Швейцария Конфедерацияси, Латвия Республикаси, Исроил Давлати, Германия Федератив Республикаси, Словакия Республикаси ва Хитой Халқ Республикасининг мамлакатимиздаги Фавқулодда ва мухтор элчилари этиб тайинланган Ирфон Юсуф Шомий, Оливье Шав, Михаилс Попковс, Эдуард Шапира, Гюнтер Оверфельд, Ян Бори ва Цзян Яндан ишонч ёрлиқларини қабул қилиб олди.

Давлатимиз раҳбари элчиларни мамлакатимизда дипломатик миссиясини бошлагани билан самимий қутлаб, масъулиятли фаолиятида улкан ютуқ ва муваффақиятлар тилади.

Маросимда Ўзбекистон кучли фуқаролик жамияти ва жадал ривожланаётган бозор иқтисодиётига эга эркин ва демократик давлат барпо этишнинг янги тарихий босқичига қадам қўйгани алоҳида таъкидланди.

Ўзбекистонни янада ривожлантириш бўйича Ҳаракатлар стратегияси доирасида бошланган кенг кўламли ислоҳот ва ўзгаришлар муқаррарлик тусини олмоқда.

Очиқ ташқи сиёсат олиб бормасдан, кўп қиррали ва ўзаро манфаатли халқаро ҳамкорликни мустаҳкамламасдан туриб белгиланган вазифаларни амалга ошириб бўлмаслиги таъкидланди.

Ўзбекистон Республикаси ташқи сиёсатида ғоят қисқа даврда салмоқли натижалар қўлга киритилди. Хорижий давлатлар, нуфузли халқаро ва минтақавий ташкилотлар билан муносабатлар сифат жиҳатидан янги босқичга кўтарилди.

Давлатимиз раҳбари Ўзбекистон Марказий Осиёда хавфсизлик, барқарорлик ва изчил тараққиётни таъминлашда бундан буён ҳам барча саъй-ҳаракатларини сафарбар этиши ҳамда очиқ, дўстона ва амалий ташқи сиёсат олиб боришни давом эттиришини таъкидлади. Бунда аввало қўшни давлатлар билан муносабатларга алоҳида эътибор берилади.

Шунингдек, дунёнинг етакчи мамлакатлари билан ўзаро манфаатли ва узоқ муддатли шерикликни кенгайтириш сиёсати давом эттирилади.

Президентимиз ўз нутқида янги элчиларни тайинлаган мамлакатлар билан дўстлик алоқалари ва ўзаро манфаатли ҳамкорликни ривожлантириш ва мустаҳкамлашнинг устувор йўналишларига тўхталди.

Ўзбекистон Республикаси минтақавий хавфсизлик ва барқарорликни таъминлашда анъанавий равишда муҳим ўрин тутаётган Покистон Ислом Республикаси билан кўп қиррали муносабатларни ривожлантиришга катта аҳамият бераётгани таъкидланди.

Олий даражадаги мунтазам сиёсий мулоқотлар икки томонлама ҳамкорликни сезиларли фаоллаштиришга хизмат қилди. Шу билан бирга, ўзаро савдо-сотиқ ҳажмини ошириш, агросаноат, фармацевтика, кўнчилик ва бошқа тармоқларда кооперацияни кучайтириш учун улкан салоҳият мавжуд.

Швейцария Конфедерацияси Ўзбекистоннинг Европадаги ишончли ва узоқ муддатли шеригидир.

Бугунги кунда Ўзбекистон – Швейцария муносабатлари сиёсат, иқтисодиёт, молия ва банк, маданият ва таълим каби турли соҳаларда муваффақиятли ривожланмоқда. Швейцария тараққиёт ва ҳамкорлик агентлиги билан самарали шериклик йўлга қўйилган.

Швейцариянинг етакчи компаниялари билан кимё, тўқимачилик, фармацевтика, озиқ-овқат саноати, соғлиқни сақлаш ва туризм соҳасида кооперация учун имкониятлар мавжудлиги алоҳида қайд этилди.

Латвия Республикаси билан фаол сиёсий мулоқот йўлга қўйилган, иқтисодий ва маданий-гуманитар алоқалар изчил ривожланмоқда.

Ригада буюк аждодларимиз Мирзо Улуғбек ва Абу Али ибн Сино ҳайкаллари ўрнатилгани мамлакатимиз ва халқимизга юксак ҳурмат-эҳтиром ифодасидир.

(Давоми 2-саҳифада)

Ўзбекистон Республикаси Президентининг
ҚАРОРИ

ДАВЛАТ МАКТАБГАЧА ТАЪЛИМ МУАССАСАЛАРИ ХОДИМЛАРИНИНГ АЙРИМ ТОИФАЛАРИ МЕҲНАТИГА ҲАҚ ТЎЛАШНИ ТАКОМИЛЛАШТИРИШ ЧОРА-ТАДБИРЛАРИ ТЎҒРИСИДА

Узлуксиз таълим ягона тизимининг муҳим бўғини сифатида мактабгача таълим тизимини янада такомиллаштириш, ходимларнинг меҳнатига ҳақ тўлаш ва моддий рағбатлантиришнинг муносиб шарт-шароитларини яратиш, юқори малакали кадрларни, шу жумладан, ёш битирувчиларни жалб этиш, жамиятда давлат мактабгача таълим муассасалари педагогларининг нуфузини ошириш мақсадида:

1. Ўзбекистон Республикаси Мактабгача таълим вазирлиги, Молия вазирлиги ҳамда Бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирлигининг давлат мактабгача таълим муассасалари ходимлари айрим тоифаларининг:

а) 2018 йил 1 мартдан бошлаб – мудирлар, тарбиячилар, методистлар, ўқитувчилар, дефектологлар, психологлар, мусиқа раҳбарлари ва тарбиячининг ёрдамчилари меҳнатига ҳақ тўлашнинг базавий тариф ставкаларини 30 фоизга;

б) 2018 йил 1 сентябрдан бошлаб:

тайёргарлик (5 ёшдан 6-7 ёшгача) гуруҳи тарбиячилари, олий маълумотли ўқитувчилар, дефектологлар, психологлар меҳнатига ҳақ тўлашнинг базавий тариф ставкаларини, уларнинг базавий тариф ставкалари миқдорларини умумтаълим мактаблари бошланғич синфлари ўқитувчиларининг базавий тариф ставкалари миқдорларига тенглаштирган ҳолда 30 фоизга;

олий ёки ўрта махсус, касб-ҳунар педагогик маълумотли тарбиячининг ўринбосарлари меҳнатига ҳақ тўлашнинг базавий тариф ставкаларини 20 фоизга;

мактабгача таълим муассасалари мудирлари меҳнатига ҳақ тўлашнинг базавий тариф ставкаларини 10 фоизга табақалаштириб ошириш тўғрисидаги таклифига розилик берилсин.

2. Қашқадарё вилоятининг Деҳқонобод, Касби, Миришкор, Қамаши, Чироқчи, Нишон, Яккабоғ ва Ғузор туманларида, Бухоро вилоятининг Олот, Шофиркон, Қоракўл, Пешку ва Ромитан туманларида, Сурхондарё вилоятининг Қизириқ, Музработ, Олтинсой, Бойсун, Қумқўрғон, Узун, Сариосиё туманларида жойлашган давлат мактабгача таълим муассасаларида болалар сақлангани учун амалдаги ота-оналар тўлови миқдори 2023 йил 1 январгача бўлган муддатда икки баравар пасайтирилсин.

3. 2018 йил 1 мартдан бошлаб давлат мактабгача таълим муассасаларида тарбиячининг ёрдамчиси меҳнатига ҳақ тўлаш тартиби базавий тариф ставкаларидан келиб чиқиб жорий этилсин.

4. Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги:

2018 йилда ушбу қарорга мувофиқ давлат таълим муассасалари ходимлари меҳнатига ҳақ тўлашнинг базавий тариф ставкаларини ошириш бўйича қўшимча харажатлар Ўзбекистон Республикаси Давлат бюджети ҳисобига молиялаштирилишини таъминласин, 2019 йилдан бошлаб эса Ўзбекистон Республикаси Давлат бюджети параметрларини шакллантиришда ушбу харажатларни назарда тутсин;

(Давоми 3-саҳифада)

Фаол ёшларга Президент совғаси

СИРДАРЁ ВИЛОЯТИ

Гулистон шаҳрида Ёшлар иттифоқи вилоят, шаҳар ва туманлар кенгашлари раисларига Президент совғаси – "Спарк" ва "Дамас" автомашиналари тантанали равишда топширилди.

ЎзА суратлари.

Шу муносабат билан ташкил этилган тадбирда Президентимиз зътибори ва ғамхўрлиги самарасида ёшлар ташкилотлари мамлакатимизда ижтимоий-иқтисодий ислоҳотларни амалга оширишда ҳақиқий етакчи кучга айланиб бораётганлиги, ахборот технологиялари янгиликларини ҳаётга татбиқ этишда барчага ибрат бўлаётгани алоҳида таъкидланди.

– Биз, ёшлар яратилган шароитлар учун миннатдормиз, – дейди Ўзбекистон Ёшлар иттифоқи Сирдарё вилояти кенгаши раиси Шавкат Зайниддинов. – Президентимиз совғаси – "Спарк" ва "Дамас" автомашиналари ишларимиз самарадорлигини янада оширишга хизмат қилади.

Тадбирда Сирдарё вилояти ҳокими Ғ.Мирзаев иштирок этди.

Б. БЕКМУРОДОВ

Жом – жадал ўзгаришлар оғушида

САМАРҚАНД ВИЛОЯТИ

Бу йилги қўклам Жомга ҳар йилгидан бошқача кириб келди. Қўйни-қўнжини тўлдириб, қутлуғ қадамлар ила ташриф буюрди. Уни соғиниб кутган қиру адирлар, дашту далалар қучоғини очиб қарши олди. Ёшу қари айланайин кўкламой, қадамларингга кўз тегмасин, дея шоду хуррамлик билан унга пешвоз чиқди.

Ҳа, бугун одамларнинг кайфияти баланд. Кулиб турган очиқ чеҳраларда, самимий гурунгларда ҳаётдан мамнунлик ўз ифодасини топган. Кўзлар қувончу шодликдан порламоқда. Негаки, баҳоройнинг хуш насимларига ҳамоҳанг қишлоқда улкан бунёдкорлик ва ободонлаштириш ишлари бошлаб юборилди. Одамларни рози қилиш, уларга муносиб турмуш шароитлари яратиш йўлида дадил қадамлар ташланди. Бугун бу ерда яшаётган ўттиз мингга яқин аҳолининг қай бири билан суҳбатлашманг, ушбу эзгу ишлардан беҳад мамнун эканлигини сезасиз.

Самарқанд вилоятининг Нуробод туманидаги Жом қишлоғида Президентимиз ташаббуси билан ҳаётга татбиқ этилаётган янги тизим – "Обод қишлоқ" дастури бўйича кенг қамровли ишлар бошланди. Дастлаб вилоят ҳокимлигининг ишчи гуруҳи томонидан мазкур ҳудуд батафсил ўрганилди. Аҳоли билан учрашувлар ўтказилиб, одамларнинг дарди, уларни қийнаб келаётган муаммолар таҳлил қилинди ва шу асосида тегишли дастур ҳамда лойиҳалар ишлаб чиқилди. Дастурга кўра, қишлоқнинг Жом ва Гирдиқўрғон маҳаллаларида замонавий маҳалла маркази, "Нуронийлар маскани", чойхона, иккита мактабгача таълим муассасаси қурилади. Шунингдек, ҳудуддаги маданият ва аҳоли дам олиш маркази атрофида замонавий истироҳат боғи, хотира майдони, ёзги амфитеатр, музей ва бошқа иншоотлар ҳам бунёд этилади. Катта йўл ёқасидаги Жом бозори ҳам бугунги кун талаблари доирасида реконструкция қилиниб, замонавий қиёфа касб этади. Бозорда сотувчилар учун ҳам, харидорлар учун ҳам қулайликлар яратилади, бетартиб савдо-сотиққа чек қўйилади. Бундан ташқари, қишлоқдаги касб-ҳунар коллежи ва умумтаълим мактаблари, тиббиёт муассасалари ҳам таъмирланади. Қолаверса, салкам 5,5 километр йўлга асфальт ётқизилади, ички йўлларга қум-шағал тўкилиб, текисланади. Ҳозирда йўл қурилиши корхоналари томонидан зарур техника воситалари ва ишчи кучи жалб этилиб, бу борадаги ишлар бошлаб юборилди.

Аҳолини электр энергияси, суюлтирилган газ ва тоза ичимлик суви билан сифатли таъминлаш бўйича ҳам аниқ чора-тадбирлар асосида муайян ишлар амалга оширилиши белгиланган. Жумладан, иккита артезиан қудуғи қазилиб, сув миноралари ўрнатилади. Мавжуд сув тармоқлари таъмирланиб, янги қувурлар тортилади. Эскириб, яроқсиз ҳолга келган симёғочлар янгисига алмаштирилади. Янги тармоқлар тортилиб, замонавий, кичик трансформаторлар ўрнатилади. Шунингдек, ҳудуддаги барча хонадонлар газ баллонлари билан таъминланади. Ҳозирда газ баллонларини ўз вақтида тўлдириб келиш учун тегишли транспорт воситаси ажратилган бўлиб, ундан самарали фойдаланилаётир.

Дарҳақиқат, бугун одамларнинг қувончи чексиз. Қишлоқдаги ўзгаришларга ҳамоҳанг уларнинг кўнглида ҳам ободлик, яратувчанлик ҳисси жўш урмоқда. Бугун ўз хонадони, жонажон қишлоғи ободлиги, кўркамлиги йўлида каттаю кичик оёққа турган. Аҳиллигу иноқликда қишлоқни обод масканга айлантиришга астойдил бел боғлаган.

– Қишлоғимизда рўй бераётган ўзгаришлардан одамларимизнинг боши осмонга етмоқда, – дейди "Жом" маҳалла фуқаролар йиғини раиси Гулмурод Бойчаев. – Ҳақиқатан ҳам ҳазилакам ишлар бўлмаяпти қишлоғимизда. Тасаввур қилиб кўринг-а, неча йиллардан буён табиий газ-ку, у ёқда турсин, тоза ичимлик сувига ёлчимаган, тунларини чироқ ёнишини кутиб ўтказган одамларимиз онгу-шуурида нималар кечмоқда? Транспорт воситалари тугул, одамлар яёв юришга қийналадиган ўйдим-чуқур йўлларда лой кечиб юрган одамларнинг кўнглида кечаётган кечинмалар-чи?..

Ҳа, бугун жомликларнинг орзулари ушалмоқда. Тўйларида, машҳур кўпкари-ю, курашларида айтилган эзгу тилаклари ижобат бўлмоқда. Бу эса уларни янги-янги марралар сари руҳлантириши табиий, албатта!

Раимқул СУЯРОВ,
"Qishloq hayoti" мухбири.

Саноат равнақини кўзлаган ислоҳотлар
Хом ашё базасини яратиш, сифатли маҳсулот ишлаб чиқариш ва экспорт имкониятларини янада кенгайтиради.

www.qishloqhayoti.uz info@qishloqhayoti.uz

«Qishloq hayoti»
2018-yil 1-mart, payshanba **23 (8886)-son**

Ўзбекистон Республикаси Президентининг
ҚАРОРИ

ВИНОЧИЛИК СОҲАСИНИ ВА АЛКОГОЛЛИ МАҲСУЛОТЛАРНИ РЕАЛИЗАЦИЯ ҚИЛИШНИ ТУБДАН ТАКОМИЛЛАШТИРИШ ЧОРА-ТАДБИРЛАРИ ТЎҒРИСИДА

(Боши 1-саҳифада)

"Ўзшаробсаноат" АЖ Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг Инвестициялар, инновацион ривожлантириш, эркин иқтисодий ва кичик саноат зоналари фаолиятини мувофиқлаштириш, туризм масалалари комплекси таркибига киради;

узумнинг техник навларини етиштириш учун ер майдонларини ажратиш "Ўзшаробсаноат" АЖ ва Ўзбекистон Республикаси Геология ва минерал ресурслар давлат қўмитаси билан келишилган ҳолда юқори ҳосил олиш учун зарур бўлган тупроқнинг унумдорлиги, сув билан таъминлаш манбаларининг мавжудлигини ҳисобга олиб амалга оширилади.

3. Узумнинг техник навларини етиштириш бўйича мавжуд узумзорлар инвентаризациясини ўтказиш ва виночилик соҳасини янада ривожлантириш бўйича таклифларни тайёрлаш бўйича Махсус комиссия (кейинги ўринларда – Махсус комиссия) 2-иловага мувофиқ таркибда ташкил этилсин.

4. Махсус комиссия (С.Р.Холмуродов):

а) узумнинг техник навлари етиштириладиган, шу жумладан фермер хўжаликлари эгалигидаги узумзорларни жойига чиқиб вилоятлар ва туманлар (шаҳарлар) кесимида инвентаризация қилсин, улардан фойдаланишнинг оқилоналиги ва самарадорлик даражасини ўргансин;

б) инвентаризация якунлари бўйича 2018 йилнинг 1 июлигача бўлган муддатда Ўзбекистон Республикаси Президентининг Республикада виночилик соҳасини янада ривожлантиришнинг 2018-2023 йилларга мўлжалланган чора-тадбирлар дастурини тасдиқлаш тўғрисидаги қарори лойиҳасини киритсин, бунда:

узумнинг машҳур ва истиқболли навларини етиштириш, кўпайтириш, қайта ишлаш соҳасида хорижий мамлакатларнинг илғор тажрибасини чуқур ўрганиш, виночилик соҳасида агротехник, карантин ва инновацион технологияларни ишлатиш;

хорижда виночилик маҳсулотларини ишлаб чиқаришда кенг қўлланиладиган бозор механизмларини, шу жумладан ишлаб чиқарувчи ва қайта ишловчи ўртасидаги кооперацияни, кластер моделини, уларни молиялаштиришнинг аниқ манбаларини белгилаган ҳолда жорий этиш;

республикада узумнинг жаҳон бозорида катта талабга эга генетик жиҳатдан янги, машҳур ва истиқболли навларини, шу жумладан микроклонлаш услуби, шунингдек, узумнинг in vitro генофонди коллекцияларини яратиш йўли билан етиштириш;

агротехника ва карантин тадбирларини ўтказиш учун харажатларни камайтириш, ҳосилдорликни ошириш, шунингдек, 3-иловада кўрсатилган ер майдонларидан узумни қайта ишлаш инфратузилмасини устувор ривожлантириш мақсадида узумнинг техник навлари экилган ҳар бир плантация майдонини камида 100 гектарга йириклаштириш;

"Ўзшаробсаноат" АЖ корхоналарига узумнинг техник навларини етиштириш учун ер участкаларини, шу жумладан узумнинг техник навларини етиштириш учун ярокли бўлган тоғолди ҳудудларидан ажратишга ва 2021 йилнинг охирига келиб "Ўзшаробсаноат" АЖ корхоналарининг плантацияларини, ушбу бандга мувофиқ уларни йириклаштиришни ҳисобга олган ҳолда, 10 минг гектарга етказиш;

республика ҳудудида виночилик ва узумчиликда ишлатиладиган техника ва ускуналарни ишлаб чиқариш бўйича қувватларни, шунингдек, ушбу соҳада агротехник воситаларни ишлаб чиқиш бўйича конструкторлик бюроларини яратиш;

узумнинг техник навлари плантацияларида, уларнинг тупроқ спецификасини ҳисобга олган ҳолда, томчилатиб суғориш тизими жорий этилишини кенгайтириш;

экиш материалларини турли вируслар ва бактериялардан, шу жумладан микоплазмлар ва бактериал саратондан ҳимоя қилиш бўйича карантин чора-тадбирларини амалга ошириш;

виночилик маҳсулотлари ишлаб чиқарувчиларни ёнилғи-мойлаш материаллари, ўғитлар ва ўсимликларни ҳимоя қилишнинг бошқа воситалари билан узумнинг техник навлари плантацияларини шакллантиришнинг биринчи беш йиллигида имтиёзли нархларда таъминлаш;

ишлаб чиқарувчи, ер участкаси, узумнинг ҳолати, нави, барпо этилган вақти, ҳосилдорлиги ва бошқа тавсифловчи кўрсаткичлари тўғрисидаги маълумотларни ўз ичига олган узумнинг техник навлари плантациясининг Ягона реестрини шакллантириш;

экиш материалларини ишлаб чиқариш бўйича комплексларни ва микроклонал кўпайтириш усули билан олинган узумнинг техник навларини кўпайтириш ва етиштириш учун питомникларни яратиш, улар томонидан мевали экинлар навларини мосланувчанлигини, ўсимликнинг экологик-генетик салоҳияти муҳит шарт-шароитларига мос келишини баҳолашнинг экспресс-методларини ўтказиш;

реконструкция қилинаётган ва янги яратилаётган узумнинг техник навлари плантацияларида фақат сертификатланган экиш материали экилишини таъминлаш;

виночилик ва узумчиликнинг ҳуқуқий асослари, уларни ривожлантириш бўйича давлат фаолиятининг асосий йўналишлари, виночилик маҳсулотларини етиштириш, қайта ишлаш, реализация қилиш, уларнинг бозорда айланмасини ҳисобга олиш ва назорат қилиш масалалари, шунингдек, ушбу соҳадаги бошқа муҳим жиҳатларни батафсил белгилаб берувчи Ўзбекистон Республикасининг "Виночилик ва узумчилик тўғрисида"ги Қонуни лойиҳасини ишлаб чиқиш каби муҳим вазифаларни амалга оширишга алоҳида эътибор қаратсин.

Махсус комиссияга унинг ишига вазирликлар, идоралар, хўжалик бошқаруви органлари раҳбарлари ва мутахассисларини, экспертларни, шу жумладан хорижий экспертларни, шунингдек, Ўзбекистон Республикасининг хорижий давлатлардаги дипломатик ваколатхоналари вакилларини қўйилган вазифаларни сифатли ва ўз вақтида бажариш учун жалб этиш ҳуқуқи берилсин.

5. Этил спирти, алкоголли маҳсулотларни ишлаб чиқариш, тамаки хом ашёсини ферментлаш ва тамаки маҳсулотлари ишлаб чиқариш фаолиятини лицензиялаш бўйича республика комиссияси 2018 йилнинг 1 апрелигача амалдаги лицензия талабларини танқидий қайта кўриб чиқиш асосида алкоголли маҳсулотларни ишлаб чиқаришни лицензиялаш тартибини такомиллаштириш бўйича, шу жумладан ўткир алкоголли маҳсулотларни ишлаб чиқариш бўйича мавжуд бўлган йиллик ишлаб чиқариш қувватларини камида 60 фоиз ишлатиш тўғрисидаги талаблар эвазига бундай маҳсулотлар ишлаб чиқаришни квоталаш тизимини жорий этиш бўйича таклифлар киритсин.

6. Ўзбекистон Республикаси Геология ва минерал ресурслар давлат қўмитаси:

Ўзбекистон Республикаси Сув хўжалиги вазирлиги билан биргаликда истиқболда узумнинг техник навлари плантацияларини жойлаштириш ва ушбу ҳудудларда кейинчалик ишлаб чиқариш объектларининг фаолиятини йўлга қўйишни ҳисобга олган ҳолда сув билан таъминлашнинг аниқ манбаларини аниқласин;

узумнинг техник навлари плантацияларининг ҳудудини суғориш учун сув қудуқларини бурғулаш учун рухсатнома беришга ҳар томонлама кўмаклашсин.

7. Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Лойиҳа бошқаруви миллий агентлиги Инновацион ривожланиш вазирлиги, Қишлоқ хўжалиги вазирлиги, "Ўзшаробсаноат" АЖ, М.Мирзаев номидаги Боғдорчилик, узумчилик ва виночилик илмий-тадқиқот институти, бошқа манфаатдор идоралар ва муассасалар билан биргаликда 2018 йилнинг 1 июнигача муддатда:

экиш материалларининг талабгир навларини импорт қилиш мақсадида, маҳаллий табиий-иқлим ва бошқа шарт-шароитларни ҳисобга олган ҳолда, узумнинг машҳур техник навларини етиштириш ва кўпайтириш соҳасида хорижий мамлакатларнинг илғор тажрибасидан, шу жумладан жойига чиқиб ўргансин;

ўрганиш якунлари бўйича узумнинг машҳур техник навларини етиштириш ва кўпайтириш, шунингдек, республика ҳудудида экиш материалларининг машҳур навларини экиш бўйича замонавий ишлаб чиқариш комплексини йўлга қўйиш бўйича аниқ таклифларни Махсус комиссияга киритсин.

8. Ўзбекистон Республикаси Ташқи ишлар вазирлиги ва "Ўзшаробсаноат" АЖ давлат ички тартиботларни тезлаштириш бўйича чора-тадбирларни амалга оширсин ва 2018 йилнинг 1 майигача муддатда Ўзбекистон Республикасининг Халқаро виночилик ва узумчилик ташкилотига кириш учун буюртмаси берилишини таъминласин.

9. Амалиётга:

мамлакатда аккредитациядан ўтган дипломатик ваколатхоналар, хорижий туристлар, турли мамлакатларнинг виночилик соҳаси вакиллари, эксперт ва мутахассисларни кенг жалб қилган ҳолда ҳар йили республикада вино фестивали ва Халқаро дегустация танлови ўтказилиши;

маҳаллий виночилик маҳсулотлари кўргазма-ярмаркаларининг хорижий мамлакатларда мунтазам равишда ўтказилиши жорий этилсин.

"Ўзшаробсаноат" АЖ бир ой муддатда 2018 йилда Тошкент шаҳрида вино фестивали ва Халқаро дегустация танлови ўтказилиши тўғрисида Ҳукумат қарори лойиҳасини Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасига киритсин.

10. Ўзбекистон Республикаси Ташқи ишлар вазирлиги, Ташқи савдо вазирлиги доимий асосда "Ўзшаробсаноат" АЖга:

мамлакатда аккредитациядан ўтган дипломатик ваколатхоналар, халқаро ташкилотлар, хорижий компаниялар ва муассасаларни кенг жалб этган ҳолда ҳар йили вино фестивали ва Халқаро дегустация танлови ўтказишда;

маҳаллий виночилик маҳсулотларининг кўргазма-ярмаркаларини хорижий мамлакатларда ўтказишда кўмаклашсин.

11. "Ўзшаробсаноат" АЖ:

ишлаб чиқариш циклини такомиллаштириш, маркетинг сиёсатини кучайтириш ва алкоголли маҳсулотларни брендлаш, уларни янги сотиш бозорларига олиб чиқиш учун юқори малакали хорижий мутахассисларни жалб этиш;

мавжуд виночилик базасида иккиламчи маҳсулотларни ишлаб чиқаришни (узум ёғи, озиқ-овқат бўёқлари ва бошқа турдаги маҳсулотлар) чуқур қайта ишлашни жорий этиш;

"Ўзшаробсаноат" АЖ вино-коньяк корхоналарида винолар ва коньякларнинг сифатини янада яхшилаш ва экспорт қийматини ошириш, шунингдек, вино материалларини сақлаш учун зангламайдиган пўлатдан сиғимлар ишлаб чиқариш мақсадида улар етилишига жойлаштириш учун эман сиғимлар паркини яратиш бўйича чоралар кўрсин.

12. Қуйидагилар:

узумнинг техник навларини ишлаб чиқарувчилар 2025 йилнинг 1 январига қадар муддатга, қишлоқ хўжалик экинларини қатор оралаб етиштиришидан қатъи назар, ер солиғини тўлашдан;

виночилик корхоналари Ўзбекистон Республикасида етарли ҳажмларда ишлаб чиқарилмайдиган, виночилик маҳсулотларини ишлаб чиқариш учун олиб келинадиган ва фойдаланиладиган материаллар, хом ашё, ўсимликларни ҳимоя қилиш воситалари ва буюмлар белгиланган тартибда тасдиқланадиган рўйхат асосида олиб кирилиши учун 2025 йилнинг 1 январига қадар божхона тўловларини (божхона йиғимларидан ташқари) тўлашдан озод этилсин.

13. "Ўзшаробсаноат" АЖ зиммасига озиқ-овқат этил спирти, пиво пишириш, ликёр-ароқ, виночилик ва бошқа алкоголли маҳсулотларни ишлаб чиқарувчи корхоналарни модернизация қилиш ва қайта техник жиҳозлаш бўйича кўмаклашиш юклатилсин.

14. Белгилаб қўйилсинки:

2019 йилнинг 1 январидан бошлаб пиво пишириш маҳсулотлари ишлаб чиқарувчи корхоналар ўрнатилган тартибда "Ўзшаробсаноат" АЖ таркибига шартнома асосида уюшган аъзолар сифатида киритилиши мумкин;

"Ўзшаробсаноат" АЖ ўз улуши билан иштирок этадиган тижорат ташкилотлари фақат жамият кузатув кенгашининг қарори асосида акциядорлик жамияти ёки масъулияти чекланган жамият шаклида ташкил этилади;

"Ўзшаробсаноат" АЖ корхоналари томонидан алкоголли маҳсулотларни ишлаб чиқариш ҳажмларини режалаштириш жамият акциядорларининг умумий йиғилиши қарори асосида, талаб ва таклиф конъюнктураси таҳлили, тайёр маҳсулот қолдиқлари, шунингдек, тармоқни ривожлантириш концепциясини ҳисобга олиб амалга оширилади.

15. "Ўзшаробсаноат" АЖ ташкилий тузилмаси, шунингдек, бошқарув ходимларининг чекланган сони 74 нафар бўлган унинг ижро аппарати тузилмаси 4 ва 5-иловаларга мувофиқ маъқуллансин.

"Ўзшаробсаноат" АЖ бошқаруви раисига зарур ҳолларда бошқарув ходимларининг белгиланган сони доирасида ижро аппарати тузилмасига ўзгартириш киритиш ҳуқуқи берилсин.

16. Белгилаб қўйилсинки, "Ўзшаробсаноат" АЖ бошқарувининг раиси ва унинг ўринбосарлари жамият акциядорларининг умумий йиғилиши томонидан сайланади, лавозимига Ўзбекистон Республикаси Президенти билан келишган ҳолда Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси томонидан тасдиқланади.

17. Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги, Қишлоқ хўжалиги вазирлиги, Иқтисодиёт вазирлиги, "Ўзшаробсаноат" АЖ Ўзбекистон Республикаси Ташқи ишлар вазирлиги билан биргаликда икки ой муддат ичида Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасига Тошкент кимё-технология институтида 2018/2019 ўқув йилидан бошлаб виночилик соҳаси учун олий малакали кадрларни тайёрловчи факультетни тузиш ва унинг фаолиятини ташкил этиш бўйича таклифлар киритсин.

18. Белгилаб қўйилсинки, касб-ҳунар коллежлари ўқувчилари, олий таълим муассасалари талабалари виночилик соҳасида мутахассислик йўналишлари бўйича амалиётни тизимли асосда бевосита ишлаб чиқариш ва ўзга корхоналарда, шу жумладан "Ўзшаробсаноат" АЖда ўтайдилар.

19. "Ўзшаробсаноат" АЖнинг ўз маблағлари ҳисобидан Тошкент кимё-технология институти ҳузурида Виночилик соҳасида мутахассисларнинг малакасини ошириш ва уларни қайта тайёрлаш марказини ташкил этиш тўғрисидаги таклифига розилик берилсин, унинг асосий вазифалари этиб қуйидагилар белгилансин:

фан ва техниканинг замонавий ютуқларидан, ахборот-коммуникация технологияларидан фойдаланган ҳолда, таълимнинг самарали интерактив услубларини қўллаб виночилик корхоналари ходимларининг билим ва кўникмалари даражасини ошириш;

виночилик иқтисодиётнинг устувор йўналиши ҳисобланган хорижий мамлакатларнинг виночилик корхоналари иш тажрибаси билан таништириш, шу жумладан у ерда мамлакат мутахассисларининг тажриба ўрганишини ташкил этиш, виночилик соҳасини ривожлантириш учун малакали хорижий экспертларни жалб этиш;

виночилик соҳасида кадрларни қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини оширишда маҳаллий ва хорижий илмий-тадқиқот, таълим ва бошқа муассасалар билан яқиндан ҳамкорликни йўлга қўйиш, инновацион ёндашувлар асосида виночилик соҳаси ходимлари учун биргаликдаги ўқув машғулотлари ва курслари ўтказилишини ташкил этиш.

20. 2020 йилнинг 1 январидан барча алкоголли маҳсулотлар ишлаб чиқарувчилар, уларни ишлаб чиқариш ҳажмлари (тури, номи ва бошқа маълумотлар) тўғрисида ҳамда "ишлаб чиқарувчи – улгуржи сотувчи – чакана сотувчи – истеъмолчи" халқаси асосида реализация қилиниши тўғрисида батафсил ахборотни ўзида жамлаган алкоголли маҳсулотлар ҳаракатини назорат қилиш ва ҳисобга олишнинг ахборот тизими (кейинги ўринларда – ахборот тизими) тузилсин ва жорий этилсин, бунда қуйидагилар кўзда тутилсин:

ахборот тизими "UZINFOCOM давлат ахборот тизимларини яратиш ва қувватлаб туриш бўйича ягона интегратор" томонидан ишлаб чиқилиши;

ахборот тизими ишлаб чиқилишини молиявий таъминлаш манбалари – 50 фоизи Ахборот-коммуникация технологияларини ривожлантириш жамғармаси ва 50 фоизи "Ўзшаробсаноат" АЖ Ривожлантириш жамғармаси маблағлари;

Ўзбекистон Республикаси Ахборот технологиялари ва коммуникацияларини ривожлантириш вазирлиги, Иқтисодиёт вазирлиги, Давлат солиқ қўмитаси, "Ўзстандарт" агентлиги, "Ўзшаробсаноат" АЖ, бошқа манфаатдор вазирликлар ва идоралар мутахассисларидан иборат ахборот тизими яратилиши ва жорий этилишини мувофиқлаштириш бўйича идоралараро ишчи гуруҳини шакллантириш.

Ахборот тизимига уланишнинг охирги муддатлари қуйидагича белгилансин:

"Ўзшаробсаноат" АЖ улуши 51 фоиз ва ундан кўпроқни ташкил қилувчи алкоголли маҳсулотларни ишлаб чиқарувчи корхоналар учун – 2022 йилнинг 1 январигача;

алкоголли маҳсулотларни ишлаб чиқарувчи бошқа корхоналар учун – 2022 йилнинг 1 июнигача;

"Шаробсавдо" ихтисослашган улгуржи савдо базалари учун – 2022 йилнинг 1 октябригача;

алкоголли маҳсулотларнинг чакана савдоси билан шуғулланувчи юридик шахслар учун – 2022 йилнинг 1 декабригача.

21. Ўзбекистон Республикаси Давлат солиқ қўмитаси ва Бош прокуратураси ҳузуридаги Солиқ, валютага оид жиноятларга ва жиноий даромадларни легаллаштиришга қарши курашиш департаменти корхоналарнинг ахборот тизимига ўз вақтида ва тўлиқ уланиши устидан тизимли назоратни амалга оширсин.

22. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси 2018 йилнинг 1 июнигача муддатда:

хорижий амалиёт ва алкоголли маҳсулотлар бозорининг амалдаги конъюнктурасини ҳисобга олган ҳолда, шунингдек, "Шаробсавдо" ихтисослашган улгуржи савдо базаларининг фаолиятини танқидий ўрганиш натижалари бўйича алкоголли маҳсулотларни реализация қилишнинг бозор механизмларини кенгайтириш бўйича, шу жумладан ишлаб чиқарувчиларга ўзларининг маҳсулотларини уларга тегишли бўлган фирма дўконлари ҳамда ушбу маҳсулотларнинг улгуржи савдоси билан шуғулланаётган бошқа юридик шахсларга реализация қилиш ҳуқуқини бериш орқали таклифлар киритсин;

"Ўзшаробсаноат" АЖ Ривожланиш фонди ва ҳомийлар маблағлари ҳисобидан 2018-2023 йиллар учун хорижий мамлакатларнинг етакчи таълим ва илмий муассасаларида виночилик ва узумчилик соҳасида кадрларни тайёрлаш, қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш бўйича Дастур киритсин, бунда тайёрлаш, қайта тайёрлаш ва малакани ошириш курсларини тугатгандан сўнг мутахассислар учун меҳнат фаолиятини "Ўзшаробсаноат" АЖ корхоналарида давом эттириш бўйича мажбуриятлар белгилаб қўйилсин;

хорижий мамлакатларнинг илғор тажрибасини ҳисобга олган ҳолда виночилик маҳсулотларини реклама қилишда чекловларни қайта кўриб чиқиш бўйича таклифлар киритсин;

алкоголли маҳсулотларни ишлаб чиқариш бўйича корхоналарда молиявий инспекторларнинг фаолияти танқидий ўрганилишини ташкил этсин, бунда уларнинг фаолияти самарадорлигини ошириш бўйича таъсирчан чораларни кўрсин;

"Ўзшаробсаноат" АЖ корхоналари томонидан энергиянинг муқобил манбаларидан фойдаланишни ривожлантириш ва кенгайтириш Дастурини тасдиқласин.

23. Ҳисоб палатаси "Ўзшаробсаноат" АЖ, Иқтисодиёт вазирлиги, Молия вазирлиги, Бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирлиги, Хусусийлаштирилган корхоналарга кўмаклашиш ва рақобатни ривожлантириш давлат қўмитаси билан биргаликда 2018 йилнинг 1 августига қадар "Ўзшаробсаноат" АЖ корхоналарининг бандлиги, штат бирликлари, харажатларнинг оқилоналиги, ташкилий тузилмаларини танқидий ўргансин ҳамда уларни мақбуллаштириш ва харажатларни камайтириш, меҳнат унумдорлигини ва ишлаб чиқаришнинг рентабеллигини яхшилаш мақсадида фаолият самарадорлигини янада ошириш бўйича Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасига таклифлар киритсин.

24. Ўзбекистон Республикаси Марказий банки виночилик соҳасини ривожлантириш мақсадида узумнинг техник навлари плантациялари учун ускуналар, техника, бутловчи ашёлар ва бошқа зарур воситаларни сотиб олиш мақсадида амалдаги қайта молиялаш фоиз ставкалари асосида имтиёзли муддати беш йилдан кам бўлмаган узоқ муддатли етти йиллик имтиёзли кредитлар ажратилишини таъминласин.

25. Ўзбекистон Республикаси Бош прокуратураси ҳузуридаги Солиқ, валютага оид жиноятларга ва жиноий даромадларни легаллаштиришга қарши курашиш департаменти икки ой муддатда таълим, спорт муассасалари ва диний муассасалардан беш юз метрдан кам радиусда алкоголли ва тамаки маҳсулотларини реализация қилаётган субъектларни аниқлаш бўйича чакана савдо объектларини инвентаризациядан ўтказсин.

26. Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши Раиси, вилоят ҳокимлари "Ўзшаробсаноат" АЖга мазкур қарорда назарда тутилган чора-тадбирларни амалга оширишда ҳар томонлама кўмаклашсин.

27. "Ўзшаробсаноат" АЖ Адлия вазирлиги ва бошқа манфаатдор идоралар билан биргаликда бир ой муддат ичида қонунчиликка мазкур қарордан келиб чиқадиган ўзгартириш ва қўшимчалар тўғрисида таклифларни Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасига киритсин.

28. Мазкур қарорнинг ижросини назорат қилиш Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг ўринбосари С.Р.Холмуродов, Ўзбекистон Республикаси Президенти Давлат маслаҳатчисининг биринчи ўринбосари Б.М.Мавлонов ва Ўзбекистон Республикаси Бош прокурори О.Б.Муродов зиммасига юклансин.

Ўзбекистон Республикаси Президенти **Ш.МИРЗИЁЕВ**

Тошкент шаҳри,
2018 йил 28 февраль

Ўзбекистон Республикаси Президентининг
ҚАРОРИ

ДАВЛАТ МАКТАБГАЧА ТАЪЛИМ МУАССАСАЛАРИ ХОДИМЛАРИНИНГ АЙРИМ ТОИФАЛАРИ МЕҲНАТИГА ҲАҚ ТЎЛАШНИ ТАКОМИЛЛАШТИРИШ ЧОРА-ТАДБИРЛАРИ ТЎҒРИСИДА

(Боши 1-саҳифада)

давлат мактабгача таълим муассасаларини моддий рағбатлантиришнинг махсус жамғармасини шакллантиришга қонун ҳужжатларида белгиланган меҳнатга ҳақ тўлаш фондининг қатъий равишда 15 фоизи миқдорида қўшимча маблағлар ажратилишини таъминласин.

5. Ўзбекистон Республикаси Мактабгача таълим вазирлиги моддий рағбатлантиришнинг махсус жамғармаси маблағларидан мақсадли ва манзилли фойдаланилиши устидан тизимли назорат ўрнатсин, давлат мактабгача таълим муассасалари харажатлари сметаларида улар алоҳида сатрда ажратилишини назарда тутсин.

6. Ўзбекистон Республикаси Президентининг «Ўзбекистон Республикасининг 2018 йилги асосий макроиқтисодий кўрсаткичлари прогнози ва Давлат бюджети параметрлари тўғрисида»ги 2017 йил 29 декабрдаги ПҚ-3454-сон қарорининг 32-иловасига иловага мувофиқ ўзгартириш киритилсин.

7. Ўзбекистон Республикаси Мактабгача таълим вазирлиги манфаатдор вазирликлар ва идоралар билан биргаликда қонун ҳужжатларига ушбу қарордан келиб чиқадиган ўзгартириш ва қўшимчалар тўғрисида бир ҳафта муддатда Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасига таклифлар киритсин.

8. Мазкур қарорнинг ижросини назорат қилиш Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг ўринбосари Қ.В.Акмалов, Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг ўринбосари – молия вазири Ж.А.Қўчқоров ва мактабгача таълим вазири А.В.Шин зиммасига юклансин.

Ўзбекистон Республикаси Президенти **Ш.МИРЗИЁЕВ**

Тошкент шаҳри,
2018 йил 28 февраль

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИНИНГ “ДАВЛАТ МАКТАБГАЧА ТАЪЛИМ МУАССАСАЛАРИ ХОДИМЛАРИНИНГ АЙРИМ ТОИФАЛАРИ МЕҲНАТИГА ҲАҚ ТЎЛАШНИ ТАКОМИЛЛАШТИРИШ ЧОРА-ТАДБИРЛАРИ ТЎҒРИСИДА”ГИ ҚАРОРИГА ШАРҲ

Мамлакатимиз Президентининг ташаббуси билан ҳозирда узлуксиз таълим тизимининг муҳим бўғини бўлган мактабгача таълим соҳасини ривожлантириш ва фаолиятини такомиллаштириш, тарбияланувчилар учун қулай шарт-шароитлар яратиш юзасидан кенг кўламли ислоҳотлар амалга оширилмоқда. Ушбу ислоҳотларнинг мантиқий давоми сифатида “Давлат мактабгача таълим муассасалари ходимларининг айрим тоифалари меҳнатига ҳақ тўлашни такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги қарорини эътироф этишимиз мумкин.

Таъкидлаш жоизки, ўтган йиллар мобайнида мактабгача таълим тизимида фаолият олиб бораётган раҳбар ва педагог ходимларнинг, мактабгача таълим муассасасидаги таълим-тарбияга масъул ходимларнинг меҳнатини рағбатлантиришга етарли даражада эътибор қаратилмаган.

Масалан, 1993 йилга қадар мактабгача таълим муассасаларининг тарбиячиси ва умумтаълим мактабларининг бошланғич синф ўқитувчиси меҳнатига ҳақ тўлаш миқдори бир хил бўлган бўлса, Ҳукуматнинг алоҳида қарорлари билан ҳозирга қадар умумтаълим мактаблари педагог ходимлари меҳнатига ҳақ тўлаш миқдорлари бир неча марта оширилгани ҳолда мактабгача таълим муассасалари ходимларининг иш ҳақи миқдорлари ўзгаришсиз қолдирилганлиги ҳисобига уларнинг ўртача иш ҳақи миқдори умумтаълим мактабининг бошланғич синф ўқитувчисига нисбатан 60 фоизни ташкил этади, холос.

Бу эса, ўз навбатида, мактабгача таълим муассасалари педагог ходимлари истеъдоди, касб маҳорати ва иш фаолиятида шахсий ҳиссаси намоён бўлмаслигига ҳамда муассасанинг педагогик салоҳиятини пасайтиришга олиб келган.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Давлат мактабгача таълим муассасалари ходимларининг айрим тоифалари меҳнатига ҳақ тўлашни такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги қарори айнан мактабгача таълим соҳасида юқорида қайд этилган хато ва камчиликларни бартараф этиш мақсадида қабул қилинган. Мазкур қарор билан мактабгача таълим муассасалари айрим ходимларининг иш ҳақи тўловларини қуйидаги миқдорларда 2 та босқичда ошириш кўзда тутилган:

1. 2018 йил 1 мартдан – мудир, тарбиячи, услубчи, ўқитувчи, дефектолог, психолог, мусиқа раҳбари ва тарбиячи ёрдамчиси 30 фоизга;

2. 2018 йил 1 сентябрдан:

олий маълумотга эга бўлган тайёрлов гуруҳи (5 ёшдан 6-7 ёшгача) тарбиячиси, ўқитувчи, дефектолог, психолог 30 фоизга;

олий ёки ўрта махсус, касб-ҳунар педагогик маълумотга эга бўлган тарбиячи ёрдамчиси 20 фоизга;

мактабгача таълим муассасаси мудири 10 фоизга.

Бунинг натижасида давлат мактабгача таълим муассасаларида меҳнат қилаётган жами 93555 нафар ходим, шундан 4908 нафар мудир, 3924 нафар олий маълумотли тарбиячи, 39523 нафар ўрта махсус маълумотли тарбиячи, 673 нафар методист, 3765 нафар дефектолог, 1450 нафар психолог, 33259 нафар тарбиячи ёрдамчиси ва 7503 нафар мусиқа раҳбарининг иш ҳақлари сезиларли даражада оширилади.

Ушбу қарорда 2018 йил сентябрь ойидан бошлаб олий маълумотга эга бўлган тайёрлов гуруҳи (5 ёшдан 6-7 ёшгача) тарбиячиси меҳнатига ҳақ тўлашнинг базавий тариф ставкалари миқдори умумтаълим мактаблари бошланғич синфлари ўқитувчиларининг базавий тариф ставкалари миқдорига тенглаштирилиши белгилаб қўйилган.

Бундан ташқари, қарор билан мактабгача ёшдаги болаларни мактабгача таълим билан қамраб олиш даражасини ошириш мақсадида ҳамда қишлоқ жойлардаги аҳоли турмуш даражасини инобатга олиб, Қашқадарё вилоятининг Деҳқонобод, Касби, Миришкор, Қамаши, Чироқчи, Нишон, Яккабоғ ва Ғузор туманларида, Бухоро вилоятининг Олот, Шофиркон, Қоракўл, Пешку ва Ромитан туманларида, Сурхондарё вилоятининг Қизириқ, Музработ, Олтинсой, Бойсун, Қумқўрғон, Узун, Сариосиё туманларида жойлашган давлат мактабгача таълим муассасаларида 2023 йилнинг 1 январигача ота-оналар бадал тўлови миқдорини 50 фоизга камайтириш назарда тутилган.

Ҳукуматимиз томонидан мактабгача таълим тизимида меҳнат қилаётган ходимларнинг моддий жиҳатдан қўллаб-қувватланиши ҳамда қишлоқ ҳудудларда боғчалар учун ота-оналар тўловининг кескин пасайтирилиши мактабгача ёшдаги болаларни боғчаларга қамраб олиш даражасини оширишга ҳамда мактабгача таълим муассасаларида таълим-тарбия сифати ва самарадорлигини таъминлашга хизмат қилади.

Эзгулик

«Ғар яхши амал кишига одат бўлғай...»

Мутафаккир шоир Алишер Навоийнинг “Одамий эрсанг, демагил одами, Ониким, йўқ халқ ғамидин ғами”, деган сатрлари бугун ҳаётимизга чуқур кириб бормоқда.

Демишларки, умрнинг баракаси чиройли ишлар билан амалга ошади. Ҳазрат Навоий бунга таъриф берар экан, шундай ёзади:

Ҳақ йўлида ҳар кимга ибодат бўлғай,
Яхши амал асбоби саодат бўлғай,
Ғар яхши амал кишига одат бўлғай,
Умри бу амал бирла зиёдат бўлғай.

Бу ҳикмат кишиларни яхши ишлар қилмоққа ундайди. Яхши иш деганда тўғрилик, ҳалоллик, муҳтожларга ёрдам, одамларнинг оғирини енгил қилиш, ўксиган кишининг кўнглини кўтариш кўзда тутилади.

Бугун мамлакатимизда Президентимиз раҳбарлигида олиб борилаётган ишларда ҳам шу ҳикматнинг инъикосини кўриш мумкин. Яъни бу дунёда инсонларнинг дарду ташвишларини ўйлаб яшаш – одамийликнинг энг олий мезонидир. Бу тамойил бугун том маънода жамиятимизнинг маънавий устунига айланди.

Бир эзгулик бошқасига йўл очади. Ҳаёт силсиласида яхшилик уруғи давом этади. Юртимиздаги эзгу ишлар ҳар бир инсон қалбида яхшилик уруғлари нишлашига замин яратмоқда.

Оддийгина ўзимиздан қиёс: педагоглар ҳам бу жараёнда фаол иштирок этишга ҳаракат қилмоқдамиз. Зеро, бизнинг амалимиз бераётган таълим ва тарбиямизга мос бўлмоғи керак-да.

Биз жамоамиз билан хайрли тадбирларни амалга оширишга киришдик. Яъни ўқув дарғоҳимиз жойлашган Яккасарой туманидаги эҳтиёжманд кишилар, кам таъминланган оилалар ҳолидан доимий хабар олишни анъанага айлантирдик.

Яқинда Яккасарой тумани Боғибўстон кўчасида истиқомат қилувчи ёлғиз онахон Акила Дудкинанинг ҳолидан хабар олиниб, унга кундалик эҳтиёжлари учун зарур бўлган турли маҳсулотлар ҳамда кроват совға қилинди. Бу каби хайрли ва эзгу ишлар ўзаро ҳамжиҳатлик, меҳр-оқибат, бағрикенглик ва хайр-саховат муҳитини мустаҳкамлаб, инсонларнинг мушкулини осон қилиб, кўнглини тоғдек юксалтиради, эҳтиёжманд инсонларнинг эртанги кунга ишончини мустаҳкамлайди.

Бу эътибордан, оғир дамда уни ёлғизлатиб қўйишмагани, ёрдам қўлини чўзишганидан таъсирланган аёл кўзларида қувонч ёшлари билан бундай ажойиб совға учун миннатдорлигини, хонадонига файз кириб, кўнгли нурга тўлганлигини изҳор қилди.

Шунда яна Навоийнинг ҳикматлари ёдга тушди:

Кимки бир кўнгли бузуқнинг хотирин шод айлагай,
Онча борким, Каъба вайрон ўлса обод айлагай...

Н.МАТКАРИМОВА,
Д.АЛИҚУЛОВА,
Алишер Навоий номидаги Тошкент давлат Ўзбек тили ва адабиёти университети академик лицейи ўқитувчилари.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИ ХОРИЖИЙ ДАВЛАТЛАР ЭЛЧИЛАРИНИНГ ИШОНЧ ЁРЛИҚЛАРИНИ ҚАБУЛ ҚИЛДИ

(Боши 1-саҳифада)

Савдо, инвестиция ва инновациялар, транспорт ва логистика, энергетика, фармацевтика, қишлоқ хўжалиги ва туризм соҳаларидаги дастур ва лойиҳаларни амалга ошириш мамлакатларимиз ўртасидаги ҳамкорликнинг истиқболли йўналишлари экани қайд этилди.

Ўзбекистон Исроил Давлати билан ўзаро ҳурмат ва манфаатларни ҳисобга олиш тамойиллари асосида икки томонлама ҳамкорликни ривожлантиришдан манфаатдор экани таъкидланди.

Исроилнинг илғор технологиялари, тажрибаси, илмий ютуқларини жалб этиш асосида биотехнологиялар, энергия ва сув ресурсларини тежаш, тиббиёт ва фармацевтика, туризм каби йўналишларда қўшма лойиҳаларни амалга ошириш таклиф этилди. Таълим, маданият ва спорт соҳаларида мавжуд катта салоҳиятдан фойдаланиш муҳимлигига эътибор қаратилди.

Мамлакатимизнинг ишончли ва узоқ муддатли шериги бўлган Германия Федератив Республикаси билан барча соҳаларда фаол мулоқот йўлга қўйилган, яқин алоқалар ва тажриба алмашуви қўллаб-қувватланмоқда.

Асосий эътибор мамлакатимиз иқтисодиётининг юқори технологик тармоқларида қўшма лойиҳаларни амалга ошириш мақсадида Германиянинг етакчи компаниялари билан узоқ муддатли ва ўзаро манфаатли шериклик алоқаларини ривожлантиришга қаратилди.

Илм-фан ва таълим соҳаларида ҳамкорликни ривожлантириш, икки мамлакат ҳудудлари ўртасида алоқалар ўрнатиш ва ривожлантириш муҳимлиги қайд этилди.

Словакия Республикаси Ўзбекистон учун Европадаги истиқболли ҳамкорлардан бири ҳисобланади.

Давлатимиз раҳбари сиёсий мулоқотни мустаҳкамлаш билан бир қаторда савдо-иқтисодий ва инвестиция соҳаларида мавжуд салоҳиятни рўёбга чиқаришни таклиф этди. Бу ўринда, аввало, электротехника, фармацевтика, қурилиш материаллари ишлаб чиқариш, кимё ва озиқ-овқат саноатида қўшма лойиҳаларни амалга ошириш муҳим аҳамиятга эга.

Ўзбекистон Президенти Хитой Халқ Республикаси билан дўстлик ва ҳар томонлама стратегик шериклик муносабатлари изчил мустаҳкамланиб бораётганини чуқур мамнуният билан қайд этди.

Икки давлат раҳбарларининг ўтган йили Пекин ва Остона шаҳарларида бўлиб ўтган учрашувлари ўзаро ҳамкорликни сифат жиҳатидан янги даражага олиб чиқиб, аниқ мазмун билан бойитди.

Давлатимиз раҳбари ҳамкорликнинг деярли барча соҳаларида, жумладан, савдо-иқтисодий, инвестиция, инновация, молиявий-техник, транспорт коммуникациялари ва бошқа йўналишлардаги шериклиги чуқурлаштириш учун кенг имкониятлар мавжудлигини алоҳида таъкидлади.

Транспорт-транзит йўлакларини ривожлантиришга доир минтақавий лойиҳаларни амалга ошириш, шу жумладан, Ўзбекистон – Қирғизистон – Хитой темир йўл магистралини қуриш муҳимлиги таъкидланди.

Ўзбекистон Хитой билан фан, маданият, таълим ва туризм соҳаларидаги ўзаро манфаатли ҳамкорликни янада кенгайтиришга тайёрлиги қайд этилди.

Ўзбекистон Президенти сўзининг якунида хорижий элчиларга мамлакатимизнинг вазирлик, идора ва ташкилотлари билан фаол ишлаш, жойлардаги салоҳият ва имкониятлар, халқимизнинг бой тарихи ва маданияти билан яқиндан танишиш учун ҳудудларга тез-тез ташриф буюришни таклиф этди.

Турли масъулиятли лавозимлардаги фаолияти давомида тўпланган тажриба хорижий дипломатларга белгиланган мақсадларга самарали эришиш ҳамда Ўзбекистон билан икки томонлама муносабатларни мустаҳкамлаш йўлида ўз зиммасига юклатилган муҳим миссияни муваффақиятли адо этишга хизмат қилишига ишонч билдирилди.

Ўз навбатида, янги тайинланган элчилар самимий қабул учун давлатимиз раҳбарига миннатдорлик билдириб, мамлакатларимиз ўртасидаги кенг миқёсли ва ўзаро манфаатли ҳамкорликни ривожлантиришга бор саъй-ҳаракатларини сафарбар қилишини қайд этдилар.

ЎзА

Энг яхши китоб менинг фарзандимга

НАВОИЙ ВИЛОЯТИ

Ишга кетаётиб, бир нуроний онахон билан суҳбатлашиб қолдим. Онахон бугунги ёшлар, уларнинг юриш-туриши, муомаласи ва одоби ҳақида сўзлаб, барчаси оиладаги тарбияга боғлиқ эканлигини куйиниб гапирди. Шу аснода ёшлигини, ўзининг болалик йилларини эслади.

Бўш вақтини қандай ўтказгани, нималар билан банд бўлгани, энг муҳими, оғир кунларда ҳам шам ёруғида китоб мутолааси билан машғул бўлганини ёдга олди. Суҳбат чоғида ота-она учун фарзанд тарбиясидан-да муҳим масала йўқ эканлигини янада теран ҳис этдим.

Китоб дўконига йўлим тушиб, муҳташам бинонинг ичкариси томон одимлайман. Қандай янги китоблар бор экан, кимларнинг китоби расталарни тўлдириб турибди, дея қизиқаман. Маънавият маскани – китоблар оламига кирар эканман, фарзандларим учун энг яхши адабиётларни излайман. Қизиқарли, ватанпарварлик, мардлик, яхшиликка чорловчи китобларни топишга ҳаракат қиламан.

Биз ҳамиша озиқ-овқат ёки буюм бозорига кирар эканмиз, болаларимиз учун энг яхши маҳсулот ва кийимларни харид қилишни истаймиз. Чунки фарзандимиз энг сарасини кийиши ва ейиши керак-да. Аммо китоб дўконида бу каби қизғин савдони ҳар доим ҳам учратавермайсиз. Шунда хаёлимдан “Энг яхши китоб менинг фарзандимга” номли китоблар акциясини ўтказиш керакмикан, деган ўй кечади.

Бугун қайси ота-она фарзандига китоб ўқиб, эртак сўзлаб беряпти. Болалар онгига китобнинг, бадиий адабиётнинг сеҳрли таъсирини сингдиряпти. Эътибор қаратадиган бўлсак, бу тоифа вакиллари жуда камчиликни ташкил этади, назаримизда. Ахир ўзимиз оналаримиздан, момоларимиздан эртак ва маталлар эшитиб катта бўлганимизни унутмайлик. Энг муҳими, ўша эртаклар ҳали-ҳануз бизни эзгуликка чорлаб туради.

Китоб ва китобхонлик масаласи давлат даражасига кўтарилгани ҳам бежизга эмас. Қизиқ, бугун интернетга вақт сарфлаётган, қўл телефонида турли ўйинлар билан банд бўлган кичкинтойларнинг хаёлида нималар ҳукмрон экан? Уларни назорат қилишни унутиб қўймаяпмизми?

Келажагимиз, эртамиз эгалари, ҳаётимиз давомчилари бўлмиш фарзандларимизнинг тақдирига бефарқ бўлишга асло ҳаққимиз йўқ. Биз дунёдан олган аждодларнинг авлодимиз, фарзандларимиз эса мустақил юртимизнинг ворислари, мустаҳкам қалқонларидир. Шундай экан, тарбия масаласида янглишмайлик. Уларни яхшиликка етаклайлик – китобга ошно этайлик.

Отабек АСЛОНОВ,
“Qishloq hayoti” мухбири.

НАМАНГАН ВИЛОЯТИ

Норин тумани Дўмар қишлоғида яшовчи тадбиркор Улуғбек Ирисбоев “Ўзбек шашкаси”ни ихтиро қилди. Унга Ўзбекистон Республикаси Интеллектуал мулк агентлиги томонидан 000642 рақами билан рўйхатга олинган муаллифлик ҳуқуқини берувчи гувоҳнома топширилди.

Улуғбек «Ўзбек шашкаси»ни яратди

Улуғбек мактабда ўқиб юрган пайтларидаёқ спортнинг шахмат-шашка турига меҳр қўйганди. Аввалига мактабда сўнгра туман, вилоят миқёсида ўтказилган мусобақаларда юқори ўринларни қўлга киритди. Наманган саноат-технология институти талабаси бўлганида ҳам иқтидори билан республикага танилди. Мусобақаларда шоҳсупанинг юқори ўринларига кўтарилди.

У ихтироси устида тинимсиз изланишлар олиб борди ва ниҳоят уч йиллик саъй-ҳаракатлардан сўнг оқ ва қора катакларда бирдек ўйналадиган “Ўзбек шашкаси”ни яратди. Изланишнинг бешинчи йили ўйин қоидаларини мукаммал шаклга солди. Улуғбекнинг айтишича, “Ўзбек шашкаси” 14 ёшдан юқори ёшдагиларга мўлжалланган. Тўрт хил услубда ўйналади. Оқ дона оқ катакда, қора дона қора катакда ёки аксинча ўйналиши мумкин. Ўйинлар асло бир-бирига ўхшамайди. Анъанавий шашкадан яна бир фарқи – ғолиб камида икки партияда аниқланади. Ўйинлар муаллиф томонидан яратилган махсус шашка тахтаси ва доналарида ўйналади.

– Эришган бу муваффақиятимда қизим Дилшода, жиянларим Неъматжон, Зиёда, Хушнудбек, вилоят ҳудудий инновация фаолияти ва технологиялар трансфери маркази директори Рустамжон Муродовларнинг ҳам ҳиссаси катта бўлди, – дейди ихтирочи.

Улуғбекни бу ихтироси билан муборакбод этган вилоят ҳокими Х.Бозоров Норин туманида Наврўз байрами кунларида “Ўзбек шашкаси” бўйича илк мусобақа ўтказилишини маълум қилди.

Равшанбек МИРЗАОЛИМОВ,
“Qishloq hayoti” мухбири.

ЭЪЛОН

Сотиб олинг ва эгалик қилинг!

«ELIT RIELTOR SAVDO» риэлторлик агентлиги

бошланғич баҳоси босқичма-босқич ошиб бориш тартибида ўтказиладиган очиқ аукцион савдоларига таклиф этади!

Савдога Ўзбекистон Республикаси Хусусийлаштирилган корхоналарга кўмаклашиш ва рақобатни ривожлантириш давлат қўмитаси Наманган вилояти ҳудудий бошқармасининг 2018 йил 23 февралдаги 30/ас-ер-сонли буйруғига асосан қуйидаги объектлар қўйилмоқда:

Наманган шаҳар ҳокимининг 10.02.2018 йилдаги 208-сонли қарори билан Наманган шаҳар ҳокимлиги захира фондидан, “Ким ошди” савдоси орқали якка тартибда уй-жой қурилиши учун ажратилган, майдони 0,04 га. бўлган, Наманган шаҳри Оромгоҳ массивининг 2168, 2171, 2185, 2186, 2183, 2189, 2187, 2192, 2193, 2194 ва 2195 сонли контурларидан жами 120 та (188 дан 307 гача) ер участкаси.

Бир дона ер участкасининг бошланғич нархи – 600 000 (олти юз минг) сўм.

Закалат пули миқдори – 150 000 (бир юз эллик минг) сўм.

Очиқ аукцион савдолари 2018 йил 6 апрель куни соат 11:00 да Наманган шаҳри Навоий кўчаси 10-уйда ўтказилади.

2018 йил 6 апрель кунги очиқ аукцион савдоларида сотилмаган ёки талабгорлардан аризалар тушмаган тақдирда ер майдонларининг такрорий савдоси 2018 йил 13, 20, 27 апрель кунлари соат 11:00 да юқорида кўрсатилган манзилда бўлиб ўтади.

Аукцион савдосида иштирок этиш истагидаги талабгорлардан аризаларни қабул қилиш савдодан бир кун олдин соат 18:00 да тўхтатилади (дам олиш кунларидан ташқари). Яъни 2018 йил 6 апрелдаги ким ошди савдоси учун 2018 йил 5 апрель, 2018 йил 13 апрелдаги ким ошди учун 2018 йил 12 апрель, 2018 йил 20 апрелдаги ким ошди савдоси учун 2018 йил 19 апрель, 2018 йил 27 апрелдаги ким ошди учун 2018 йил 26 апрель кунлари тўхтатилади.

Ер майдонлари билан боғлиқ; сув билан таъминланганлиги, рельефи, табиий, санитария-экология, тарихий ва маданий мерос муҳофазаси, иссиқлик, газ, электр таъминоти, алоқа воситалари, канализация, транспорт коммуникациялари, шунингдек, ер участкасиниг бошқа ўзига хос шартлари ҳақида қўшимча маълумотлар учун қуйидаги манзилга мурожаат қилиш мумкин: Наманган шаҳри Навоий кўчаси 10-уй. (Мўлжал: “Ўзагросуғурта” АЖнинг Наманган филиали биноси ёнида). Телефон (0-369) 227-14-62.

Савдода қатнашиш учун талабгорлардан:

– закалат пулини “Elit Rieltor Savdo” МЧЖнинг ҳисобрақамига (“Ипотекабанк”-нинг Наманган филиали, МФО 00223, СТИР 302118546, х/р 22604000104940071001) тўлашлари;

– жисмоний шахслардан паспорт ва СТИР (ИНН) нусхаси;

– юридик шахслардан давлат рўйхатидан ўтганлиги тўғрисидаги гувоҳнома, низом нусхаси ва савдода қатнашувчи ишончли вакил учун тасдиқланган ишончнома тақдим этилиши сўралади.

Ахборот маслаҳат хизматлари учун қўшимча тўловлар мавжуд.

Телефон: (0-369) 227-20-23.

Факс: (0-369) 227-14-62.

Лицензия RR-0086.

Кўнгилларнинг кўркисан, баҳор

Баҳор! Кўнгилларга олам-олам қувонч улашиб, баҳор келди. Бодомлар гуллади. Табиат бағрида илиқ насимлар эса бошлади. Бутун борлиқ аста-секин жонланиб, уйғониш тараддудига тушди. Қушлар парвозга чоғланди. Баҳорни кутиб орзиққан кўнгиллар Наврўзга талпинмоқда. Қалблар ажиб наволарга тўлиб, туйғулар баҳорнинг хуш бўйлари билан ифорланади. Шу топда баҳор ва шодлик куйчиси Ҳамид Олимжоннинг мафтункор мисралари хаёлдан ўтади:

Деразамнинг олдида бир туп,
Ўрик оппоқ бўлиб гуллади.
Новдаларни безаб гунчалар,
Тонгда айтди ҳаёт отини.
Ва шаббода қурғур илк саҳар,
Олиб кетди гулнинг тотини.

Баҳор!

Сен бебаҳою бетакрорсан. Қалблар найсонингда қушлар каби яйрайди. Булбулларинг ёниб сайрайди.

Самоларда турналарнинг овози. Сою жилғаларда баҳор навоси. Болажонлар бағрида бойчечаклар. Севиниб, қувониб югуриб бораётган, болажон, сенинг гўзал баҳорингдир бу. Бола қалбида доимо баҳор яшайди, дерлар. Ўзинг бойчечагимсан, ўзинг гулчечагимсан.

Баҳорнинг бағрида чексиз гўзаллик товланади. Мадҳ этайин дейсизу, сўз тополмайсиз. Остонадан осмонгача шодликка, нафис яшилликка бурканди. Баҳор гуллар бағридами?.. Ёки гуллар баҳор қучоғидами?! Қалдирғочдан сўранг буни. Лолаларга талпинган оламни кўринг. Камалакнинг етти рангида етти иқлим мўъжизаси жам.

Деҳқон даласида баҳор нафаси. Майсаларда ноннинг иси. Шабнамда қуёш акси... Уларда бободеҳқон ниятлари барқ уради.

Баҳор. Далаларда меҳнат қўшиқлари жаранглайди. Кетмонида қуёш товланади деҳқоннинг. Нуронийлар нурли дуолар қилмоқда. Табиатнинг юраги, борлиғи кундан-кун қуёшланмоқда. Баҳор, сен ҳарир нурлар ичра ҳур келинчаксан.

Қадамингга дурлар ёғилсин. Сен келишинг билан кўркам юртимиз янада гўзалликка бурканди. Уйғониш, яшариш, қут-барака фасли бўлиб, хуш келдинг, гўзал баҳор!

Дилфуза ЖЎРАЕВА

Шифобахш неъматлар

Тут дарахти серҳосил бўлиб, меваси витаминларга бой. У кўпгина касалликларда даволовчи сифатида бошқа мевалардан ажралиб туради. Ҳатто дарахт новдаси, барглари, пўстлоғи, илдизининг ҳам фойдали жиҳатлари мавжуд.

Тут эккан минг йил маржон теради

Абу Али ибн Сино "Тиб қонунлари" китобида мазкур мева инсон саломатлиги учун фойдали эканлиги, истеъмол қилишнинг тартиб ва қоидалари ҳақида айтиб ўтади. Хусусан, тут меваси иммун тизимини мустаҳкамлаб, организмнинг ҳар хил юқумли касалликларга қарши ҳимоясини кучайтиради. Буқоқ, қалқонсимон без касалликларида тавсия этилади. Терига барвақт ажин тушишдан сақлайди, кўриш қобилиятини яхшилайди. Мевани икки хил ҳолатда истеъмол қилиш мумкин. Янги пишиб етилганда ёки қуритилган (тут майизи)да. Шунингдек, бу мевадан мураббо, жем ва шарбатлар ҳам тайёрланади.

Ичак хасталиклари билан оғриган, қандли диабет, қон босими юқори бўлган инсонларга меъёридан ортиқ тут истеъмол қилиш тавсия этилмайди. Чунки бу касалликнинг янада авж олишига сабаб бўлади. Тут баргининг қайнатмаси ангина ва бошқа шамоллаш касалликларида иситмани туширувчи, чанқоқ қолдирувчи восита ҳамдир. Қон босими ва қон айланиш тизимини меъёрига келтириш учун эса мазкур дарахтнинг илдизи қайнатмасидан ичиш тавсия қилинади. Пўстлоғидан фойдали малҳам тайёрлаб, йирингли яраларга, терининг куйиши ва жароҳатида, ҳуснбузарга қарши восита сифатида ишлатиш яхши самара беради.

Тут кўчатини экиб, парвариш қилган инсон фойда кўрса кўрадики, асло зарар қилмайди. Ёзнинг жазирама кунларида дарахтнинг сояси салқинлик бериб, танларга ором бахш этади. Катта-катта ялпоқ барглари пилла етиштиришда ягона озуқа ҳисобланади. Унинг қайнатмасидан ҳосил бўлган ранг ип, матоларга табиий ранг беришда, кулолчиликда эса ҳар хил сопол буюмларни жилолашда асқотади. Танаси мебелсозлик, турли чолғу асбоблар, ёзув қоғозлари ҳамда бошқа керакли ашёлар тайёрлашда қўл келади.

Тут дарахти парвариш қилинса, бир неча йилдан сўнг яхши даромад беради. Бу дарахт тез ўсувчан, қурғоқчилик ва совуққа чидамли, кўп йилликдир.

Тут ноёб хусусиятларга эга дарахт. Уни экиб, кўпайтириш унчалик кўп меҳнат талаб этмайди. Шундай экан, айни дарахт экиш мавсумида тутни ҳам назардан қочирмайлик. Яна донишманд халқимизнинг бир нақли бор: тут эккан минг йил маржон теради.

Дилором КОМИЛЖОНОВА

Бадиа

Етказганингга шукур

Қўшни хонадондан чиққан бир коса сумалакни кўриб, Рўзимбой отанинг дили энтикиб кетди. Қалбини шукроналик туйғуси эгаллади:

– Шукур, сумалакка ҳам етдик.

Сумалакли косага ширинлик тўлдириб қайтаришди. Удуми шунақа.

Рўзимбой ота сумалакка жимжилоғини ботириб ялади. Ширин бўлибди. Хаёли узоқ узоқларга олиб қочди. Уруш йиллари ҳовлисида пишган сумалак ёдига тушди.

...Онаси қўни-қўшни, маҳалла-кўй билан сумалак пиширган эди. Йўқчилик пайтлар. Бир кафт ун ҳисобда. Шундай бўлса-да, Наврўз шукронаси сифатида сумалак пиширишган эди. Туни билан катта гужумнинг тагида сумалак пишириб, ухламасдан ўтириб чиқишган эди. Тонгга яқин сумалак тайёр бўлди. Рўзимбой сумалакка ўтин ташиб чарчаганди. Аммо ўша кеча ухламади.

Эрталаб онаси қўни-қўшнию қариндош-уруғларга сумалак тарқатди. Кимга бир пиёла, кимга ярим... Уларнинг ҳам оғзи тегсин деган-да.

Қишлоқ четидаги Қорадошли қўли этагида ғарибона кулбада саксон ёшдан ошган, ўғли урушга кетиб, кампири билан ёлғиз яшаётган Аҳмад бобога Рўзимбой сумалак олиб борди.

Йўл узоқ эди. Рўзимбой тушга яқин етиб борди. Аҳмад бобонинг кампири сумалак идишига иккита тухум солиб юборди...

Кейин Наврўз бўлди. Қишлоқ бозорининг орқа томонидаги катта бир ялангликка ҳамма сайилга чиқди. Дор ўйинлари, масхарабозу бахшиларнинг чиқишлари, полвонларнинг курашлари, қолаверса, қўчқор уриштириш каби томошалар бўлди. Рўзимбойнинг ҳамон ёдида ўша манзаралар... Мадамин дорбознинг баланд дор қуриб, ўзини арғимчоққа ташлаб ўйнаганлари, Раҳим ва Матёқуб масхарабозларнинг оғзидан олов чиқариб кўрсатган томошалари...

Қишлоқнинг кайвони онахонлари катта қозонда сумалак пиширган эди. Буғдойни ёши улуғ момолар кўкартирган, аёллар, ёш келинчаклар кўкарган буғдойни тозалаб, келида туйиб, тайёрлашган эди. Йигитлар ўтин ёриб берганди. Тонггача гармонда қўшиқ айтиб, ўйин-кулги қилишганди.

Эрталаб сумалак тайёр бўлгач, қозоннинг қопқоғи очилганди. Аввало, қишлоқнинг энг ёши улуғ отахонига сумалак тортиқ қилинган. У сумалакдан татиб кўргач, ҳаммага тенг тақсимланганди.

Буларнинг барчасида кўп ҳикмат бор-да, ўйлади у. Қаранг, анъаналаримиз қандай ажойиб.

...Вақт – оқар дарё. Бугун унинг ўзи Аҳмад бобонинг ёшида. Бир этак невараю чевараси бор. Рўзимбой ота Қурбонбоев Қўшкўпир туманидаги Ғозовот қишлоғида истиқомат қилади. Узоқ йиллар қишлоқдаги 30-умумтаълим мактабида ёш авлодга математикадан сабоқ берди. Бобо ҳали ҳам бардам. Меҳнатдан қочмайди.

Сумалакнинг тотли таъми ва баҳорнинг хуш насимлари бобони бир зум болаликка қайтарган эди.

Бобо дастурхонга дуо ўқиб, ўрнидан турар экан, танида ёшлик шижоатини туйди:

– Баҳорга етказганингга, неъматингга етказганингга шукур!

Болтабой МАТҚУРБОНОВ

Халқ доно, билиб айтар, маънони териб айтар

Кун ғамини саҳар е,
Йил ғамини баҳор е.
* * *
Яхши кун саҳаридан,
Яхши йил баҳоридан
маълум.
* * *
Қантар оғса, қалт этар,
Деҳқон кўзи ялт этар.
* * *
Аямажуз олти кун,
Ётиб қолса етти кун,
Сакраса саккиз кун,
Туқранса тўққиз кун,
Ўқранса ўн кун,
Ўтириб кетса ўттиз кун,
Қайрилиб кетса қирқ кун.
* * *
Деҳқон бўлсанг, рошида бўл,
Чўпон бўлсанг – қошида.
* * *
Деҳқон ишлаб дон сочар,
Элга ризқ йўлин очар.
* * *
Деҳқоннинг хазинаси – ер,
Калити – тер.
* * *
Ер ичида олтин бор,
Қазий берсанг, топасан.
Боғ ичида кумуш бор,
Кавлайверсанг, топасан.

(Ўзбек халқ мақоллари ва айтимларидан).

Кекса маслаҳатчилар беллашдилар

ЖИЗЗАХ ВИЛОЯТИ

Жиззах шаҳрида "Энг фаол кексалар ва фахрийлар ишлари бўйича маслаҳатчи" кўрик-танловининг шаҳар босқичи бўлиб ўтди.

Фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари фаолиятини мувофиқлаштириш бўйича Жиззах шаҳар кенгаши томонидан уюштирилган анжуманда кўрик-танловнинг саралаш босқичида ғолиб бўлган кексалар ва фахрийлар ишлари бўйича маслаҳатчилар 6 та шарт бўйича ўзаро беллашдилар.

Танлов давомида ҳар бир иштирокчининг маҳаллада вояга етмаганлар ва ёшлар ўртасида ҳуқуқбузарлик ва жиноятчиликни камайтириш ҳамда олдини олишга қўшган ҳиссаси, "Нуронийлар жамоатчилик кенгаши" аъзолари, профилактика инспекторлари, давлат ва жамоат органлари, ҳудуддаги таълим муассасалари билан самарали ҳамкорлиги натижаларига эътибор қаратилди. Уларнинг нотинч оилалар, маиший бузуқлик, гиёҳвандлик, ичкиликбозлик каби салбий иллатлар таъсирига тушиб қолган шахслар, аёллар ва вояга етмаганлар ҳамда ўқишга мунтазам бормаётган ёшлар билан алоҳида ишлаш тизими, тўй-маросимларнинг қандай ўтказилаётганлиги, "Нуронийлар жамоатчилик кенгаши"ининг фаолияти, йилнинг ҳар чорагида ҳисоботлар бериш тизими жорий этилганлиги ҳакамлар ҳайъати томонидан холисона баҳоланди.

Кўрик-танлов якунига кўра, "Учариқ" маҳалла фуқаролар йиғини раиси ўринбосари – кексалар ва фахрийлар ишлари бўйича маслаҳатчи Икром Азимов ғолибликни қўлга киритиб, танловнинг вилоят босқичига йўлланма олди. Кейинги ўринлар А.Навоий ҳамда М.Улуғбек номли маҳаллалар вакиллари – Мурод Шарипов ва Анорхон Мамаюнусовага насиб этди.

Муқимбой ИСМОИЛОВ, "Qishloq hayoti" мухбири.

СИРДАРЁ ВИЛОЯТИ

Гулистон шаҳридаги 1-сон болалар мусиқа ва санъат мактабида "Энг фаол кексалар ва фахрийлар ишлари бўйича маслаҳатчи" кўрик-танловининг вилоят босқичи бўлиб ўтди.

Фаол фахрийлар баҳси

Ўзбекистон фахрийларни ижтимоий қўллаб-қувватлаш жамғармаси вилоят бўлими ва Фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари фаолиятини мувофиқлаштириш вилоят Кенгаши ҳамкорлигида ташкил этилган кўрик-танловда туман, шаҳар босқичларида ғолибликни қўлга киритган 11 нафар маслаҳатчи ўзаро беллашди.

Танлов якунига кўра, Янгиер шаҳридаги "Обод юрт" маҳалла фуқаролар йиғини вакили Жўрақул Бобоев биринчи ўринни эгаллаб, танловнинг республика босқичида иштирок этиш ҳуқуқини қўлга киритди. Иккинчи ва учинчи ўринлар Гулистон шаҳридаги "Дўстлик" ҳамда Ширин шаҳридаги "Бунёдкор" маҳалла фуқаролар йиғини вакили Сайфиддин Солиев ва Мустофоқул Жўрақуловларга насиб этди.

Ғолибларга ҳамкор ташкилотларнинг диплом, фахрий ёрлиқ ҳамда эсдалик совғалари топширилди.

Бозорбой БЕКМУРОДОВ

Ўзбекистон фермер, деҳқон хўжаликлари ва томорқа ер эгалари кенгаши мамлакатимиз халқ хўжалигида узоқ йиллар самарали меҳнат қилган соҳа фахрийси **Рўзимурод СУЛТОНОВ**нинг вафоти муносабати билан марҳумнинг оила аъзолари ва яқинларига ҳамдардлик билдиради.

Тафаккур гулшанидан гулдасталар

Неча хирмон бир ҳовуч дон ичрадир.

Доналар чун ерга пинҳон бўлдилар,
Барқ уриб, сўнг сабза, райҳон бўлдилар.

Болари этган юмушни, йўқ шак,
На арслон удда этар, на эшак.

Бас, дарахт экдинг, оларсан мева ҳам.

Ҳар заминга таржимондир ўт-ўлан.

Жалолиддин РУМИЙ

Эълонлар

Тошкент ш. Яккасарой т. "Ягона дарча" марказида (реестр № 009205-11, 05.04.2016 й.) рўйхатга олинган "TANDEM SYSTEM" МЧЖ (СТИР 303885874) таъсисчисининг 01.03.2018 й.даги 1-сонли қарорига асосан ихтиёрий тугатилади. Даъволар эълон чиққан кундан бошлаб 2 ой мобайнида Тошкент ш. Яккасарой т. Сарабўстон кўч. 3-Б уй манзилида ёки (+99893) 396-82-07 тел. рақами орқали қабул қилинади.

Тошкент вил. Пискент т. "Ягона дарча" марказида (реестр № 172/3112, 08.07.2016 й.) рўйхатга олинган "PRIMO GARDEN GROUP" МЧЖ (СТИР 303814574) таъсисчиларнинг 27.02.2018 й.даги 7-сонли навбатдан ташқари йиғилиш қарорига асосан ихтиёрий тугатилади. Даъволар (93) 389-73-73 тел. рақами орқали қабул қилинади.

"BOBUR-SHIRINA" ХФнинг ташкилий-ҳуқуқий шакли "BOBUR-SHIRINA" очлавий корхонасига ўзгаришини маълум қилади.

"FERULA TRADING" МЧЖнинг ташкилий-ҳуқуқий шакли таъсисчиларнинг 26.02.2018 й.даги 1-сонли йиғилиш қарорига асосан "FERULA TRADING" ХХга ўзгартирилади. Мурожаат учун манзил: Тошкент ш. Сергели т. Жанубий саноат ҳудуди 14-уй ёки тел. (90) 129-28-56.

Реклама

QISHLOQ HAYOTI

МУАССИСЛАР:
Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси Агросаноат комплекси таркибидаги ҳамда шу тармоққа дахлдор вазирлик ва идоралар.

Бош муҳаррир Чори ЛАТИПОВ

ТАҲРИР ҲАЙЪАТИ: Зойир МИРЗАЕВ, Баҳодир ЮСУПОВ, Бакриддин ЗАРИПОВ, Шуҳрат ТЕШАЕВ, Муҳаммаджон ТОШБОЛТАЕВ, Абдурасул АБДУЛЛАЕВ, Ботир СУЛАЙМОНОВ, Маҳмуд ТОИР, Ҳабиб ТЕМИРОВ (Бош муҳаррир ўринбосари), Анвар ҚУЛМУРОДОВ (Бош муҳаррир ўринбосари), Шодиёр ЙЎЛДОШЕВ (Масъул котиб).

Телефонлар: Қабулхона – 236-26-50, Котибият – 236-26-47,
Аграр масалалар бўлими – 233-76-78, Маънавият ва маърифат бўлими – 236-26-35,
Ижтимоий-сиёсий ва ҳуқуқий масалалар бўлими – 236-26-49,
Хатлар ва жамоатчилик билан алоқалар бўлими – 233-76-78, Факс – 233-44-43, 233-09-93.

Реклама ва эълонлар: 236-26-50, 233-28-04.
web sayt: www.qishloqhayoti.uz **e-mail:** info@qishloqhayoti.uz

Ҳудудлардаги мухбирлар:
Қорақалпоғистон Республикаси – (+99890) 592-62-04

Вилоятлар:

Андижон	–	(+99893) 630-73-03;
Бухоро	–	(+99891) 401-29-59;
Жиззах	–	(+99893) 940-10-78;
Навоий	–	(+99891) 332-50-99;
Наманган	–	(+99893) 948-53-86;
Фарғона	–	(+99890) 407-76-03;
Самарқанд	–	(+99893) 994-57-08;
Сирдарё	–	(+99894) 168-23-60;
Сурхондарё	–	(+99890) 644-44-11;
Тошкент	–	(+99890) 976-39-58;
Хоразм	–	(+99897) 790-47-61;
Қашқадарё	–	(+99891) 635-08-03.

Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлиги томонидан 2009 йил 13 февралда № 0020-рақам билан рўйхатдан ўтказилган.

Буюртма Г-313, ҳажми 2 босма табоқ.
Офсет усулида босилди, қоғоз бичими А-2.

Манзилимиз: 100000, Тошкент, Матбуотчилар кўчаси, 32-уй.
Газета таҳририятнинг ўзида компьютерда терилди ва дизайнер Маркс ЮСУПОВ томонидан саҳифаланди.

21594 нусхада чоп этилди.
НАШР ИНДЕКСИ – 144
Босишга топшириш вақти: **21.00**
Босишга топширилди: **00.30**

ISSN 2010-7021

Навбатчи муҳаррир: Р.СУЯРОВ
Мусаҳҳиҳ: Д.КОМИЛЖОНОВА

Газета сешанба, пайшанба ва шанба кунлари чиқади. Баҳоси келишилган нархда. Газета "Шарқ" нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонасида босилди. Манзили: "Буюк Турон" кўчаси, 41-уй. 12 456